

КОНСПЕКТ ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО ДОКТОРАНТСКА ПРОГРАМА

2.1. Филология. Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия и Австралия

ПЕРСИЙСКА ЛИТЕРАТУРА И КУЛТУРА

1. Антична иранска литературна традиция.
2. Персийска класическа литература. Същност, хронологически рамки и периодизация.
3. Персийска класическа проза. Периоди, типове, тематика и жанр.
4. Персийска класическа поезия. Основни понятия, форми и поетически видове.
5. Рудаки – основоположник на персийската класическа литература.
6. Фердоуси – персийският Омир и неговата „Шах-наме“.
7. Персийски мистицизъм и проекцията му в литературата. Ансари – основоположник на персийския тасавоф. Санаи, Аттар и Руми – тримата „Велики мистици“ на персийската литература.
8. Литературно-философско наследство на Насер Хосроу. Исмаилизъм и влиянието му върху персийския литературен процес.
9. Литературно-философско наследство на Омар Хайям. Тематика и мирозрение на рубаите му. Текст и подтекст. Фикции и реалност.
10. Незами Гянджеви - първият хуманист в персийската литература. „Хамсе“ – образец за романтическо, дидактическо и философско масневи.
11. Развитие на дидактическата литература – „Голестан“ и „Бостан“ на Саади Ширази.
12. Лириката на Хафез – апогей на жанра „газела“.
13. Поява и развитие на „Шер-е ноу“. Нима Юшидж и последователи.
14. Първи представители на новото направление в съвременната персийска проза. Джамалзаде, Джелал ал-Ахмад, Бозорг Алави.
15. Садег Хедаят – изобличител на обществените недъзи.
16. Иранската литература след Ислямската революция – направления, основни теми и мотиви, представители.
17. Ранна история на арийските племена: прародина и разселвания. Първоизточници и формиране на древната иранска култура.

18. Обща характеристика на персийската култура в границите на Ахаменидската държава. Специфика и влияния на ахаменидското изкуство и архитектура.
19. Зороастризм – формиране и характер на религиозния култ. Зороастрийска литература.
20. Култура и религия в Сасанидската държава. Манихейство – втора иранска религия. Манихейска литература.

Литература

1. Бертельс, Е.Э. История персидско-таджикской литературы. Изд. „Наука“, 1960.
2. Бертельс, Е.Э. Суфизм и суфийская литература. Изд. „Наука“, 1965.
3. Бертельс, Е.Э. История литературы и культуры Ирана. Изд. „Наука“, 1988.
4. Брагински, И.С. Иранское литературное наследие. Изд. „Наука“, 1984.
5. Костадинова, С. Персийската „Книга за царете“ – от мит към епос. Авангард Прима, 2024.
6. Костадинова, С. „Пътуването“ като реалност и метафора в персийската литература и култура. Авангард Прима, 2025.
7. Панов, И. Омар Хайям, том I, Рубайят. Филологически превод, бележки и коментар, Второ преработено и допълнено издание. София, 1999.
8. Панов, И. Омар Хайям в България. София, 2000.
9. Панов, И. Персийска класическа литература. София, 2019.
10. Янева, Л. Иран. Жените, които не мълчат. София, 2018.
11. Ashtiany, M. et al. (eds.) A History of Persian Literature, volume 1. General Introduction to Persian Literature. I.B.Tauris, 2009.
12. Ashtiany, M. et al. (eds.) A History of Persian Literature, volume 2. Persian Lyric Poetry in the Classical Era, 800–1500. I.B.Tauris, 2019.
13. Ashtiany, M. et al. (eds.) A History of Persian Literature, volume 3. Persian Narrative Poetry in the Classical Era, 800–1500. I.B.Tauris, 2019.
14. Ashtiany, M. et al. (eds.) A History of Persian Literature, volume 5. Persian Prose. I.B.Tauris, 2021.
15. Ashtiany, M. et al. (eds.) A History of Persian Literature, volume 11. Literature of the Early Twentieth Century. From the Constitutional Period to Reza Shah. I.B.Tauris, 2005.
16. Ashtiany, M. et al. (eds.) A History of Persian Literature, volume 17. The Literature of Pre-Islamic Iran. I.B.Tauris, 2005.
17. Ashtiany, M. et al. (eds.) A History of Persian Literature, volume 18. Oral Literature of Iranian Languages. I.B.Tauris, 2010.
18. Bashiri, I. Nima Yushij and New Persian Poetry. University of Minnesota, 2000.
19. Browne, E. G. Literary History of Persia. Routledge Curzon, 1998.
20. Boyce, M. A History of Zoroastrianism, Vol. 1 – 3. Brill, 1975 – 1991.

21. Kamshad, H. Modern Persian Prose Literature. Cambridge, 2011.
22. Kianush, M. Modern Persian Poetry. The Rockingham Press, 1996.
23. Meisami, J. S. Medieval Persian Court Poetry. Princeton University Press, (1987) 2014.
24. Meisami, J.S. Structure and Meaning in Medieval Arabic and Persian Poetry. Routledge Curzon, 2003.
25. Rypka, J. History of Iranian Literature. Springer, 1968.
26. Talattof, K. The Politics of Writing in Iran. A History of Modern Persian Literature. Syracuse University Press, 2000.
27. Talattof, K. Nezami Ganjavi and Classical Persian Literature. Palgrave Macmillan, 2022.
28. Talattof, K. (ed.) Routledge Handbook of Ancient, Classical and Late Classical Persian Literature. Routledge, 2023.
29. The Cambridge History of Iran. Vol. 1 – 7. Cambridge University Press, 1968 – 2007.
30. ذبیح الله صفا. تاریخ ادبیات در ایران. جلد ۱ – ۵. تهران ۱۳۶۹.

Изпитна процедура:

1. Писмен изпит – разработване на тема от конспекта в рамките на четири астрономически часа.
2. Устен изпит – дискусия по разработената тема и допълнителни въпроси по теми от конспекта по преценка на изпитната комисия.

Изготвили конспекта:

проф. д-р Иво Панов

доц. д-р Сирма Костадинова